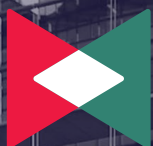

2024

MEGATREND INDEX 4.

Mennyire felkészült Magyarország
a világot meghatározó legfontosabb
kihívásokra?

Egyensúly
Intézet

Magyarország jövő időben ▶▶

Egyensúly Intézet

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	4
1. Bevezető	7
2. A Megatrend Index összesített eredményei	8
3. A Megatrend Index magyar eredményeinek összefoglalása	9
4. Okos ország	12
5. Digitalizáció	16
6. Tiszta ország	19
7. Egészségügy	22
8. Társadalmi kohézió	24
9. Módszertan	27
10. Változók	28

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

01

Az Egyensúly Intézet Megatrend Indexe az európai országok hosszú távú sikerét meghatározó trendeket követi nyomon. Célja, hogy bemutassa, hogyan állnak az egyes európai uniós országok – köztük Magyarország – a 21. századot meghatározó globális változásokra való felkészülésben. A Megatrend Index 2024-ben jelenik meg negyedik alkalommal.

02

Az indexben öt globális trend mutatóit vizsgáljuk. Ezek a trendek az oktatás, a digitalizáció, a környezetvédelem, az egészségügy és a társadalmi kohézió.

03

Az egyes mutatókban elért aktuális értékek elsősorban nem egy-egy év intézkedéseinek eredményei, és nem csupán az aktuális kormány működésének sikerét vagy kudarcát mutatják. A trendeken évek alatt tudunk változtatni, de ha időben elkezdjük, Magyarország már középtávon sikeresebb, boldogabb, versenyképesebb országgá válhat.

Megatrend Index

OKTATÁS

DIGITALIZÁCIÓ

KÖRNYEZET-
VÉDELEM

EGÉSZSÉGÜGY

TÁRSADALMI
KOHÉZIÓ

04

Magyarország a 2024-es összesített Megatrend Index alapján a 21. helyen végzett, vagyis hazánk az európai uniós középmezőny alján, a hátsó egyharmad tetején helyezkedik el. Bár Magyarország összesített pozícióját tekintve nem történt előrelépés 2021 és 2024 között, az okosország-alindex kivételével mindegyik dimenzióban előbbre jutottunk.

05

A digitalizáció tekintetében állunk a legjobban, igaz, ezzel is csak az EU középmezőnyébe tartozunk: ebben a dimenzióban a 27 tagállam közül – öt helyezést javítva – a 15. helyet szereztük meg. Ezt követi a társadalmi kohéziós alindexen elért 16. helyünk, illetve a tisztaország-alindexen elért 20. helyünk. Az összképet az okosország-alindexen szerzett pontszámunk rontja mégis: itt három helyet visszalépve kerültünk a 21. helyre.

06

A legfrissebb PISA-eredmények átrendezték az okosország-alindex rangsorának első harmadát: a skandináv országok közül nem mindegyik tudta megtartani előkelő helyezését. A korábbi

évek tapasztalatai alapján jellemzően Dánia, Svédország és Finnország versengett az első helyért, ám a 2021-es indexpontszámok alapján az északi államok közül egyedül Svédország tudta megtartani kiemelkedő pozícióját. Az első helyet Svédország, a másodikat Szlovénia, a harmadikat pedig Belgium szerezte meg. Figyelemreméltó e tekintetben Hollandia teljesítménye: a befektetett energia náluk hasznosul a leghatékonyabban, vagyis relatíve alacsony ráfordítással kiemelkedő eredményeket tudnak elérni.

07

A digitalizációs alindex eredményei megerősítik, hogy a nemzetgazdaságok eredményessége nem csupán a technológiai fejlettségen és a háztartások internet-hozzáférésén múlik, hanem a technológia értő használatán és a folyamatos fejlődésen. Ebben a dimenzióban az első helyet Finnország, a másodikat Hollandia, a harmadikat pedig Dánia szerezte meg.

08

Tisztaország-alindexünk az aktív és passzív környezetvédelmi tudatosságot is mérte. A tisztaország-alindex rangsorában Svédország az első, Észtország a második, Olaszország pedig

a harmadik helyezést érte el. Az élmezőny legnagyobb vesztesének az osztrákok bizonyultak, ugyanis elvesztették – a 2012 óta tartott – második helyüket.

09

Az egészségügy területén olyan indikátorokat emeltünk az alindexbe, amelyek a fejlett európai országok közötti különbségeket, a jóléti államok mércéje szerint fontos eltéréseket ragadják meg. Európa-szerte növekszik a születéskor várható, egészségben eltöltött életevek száma, ugyanakkor országonként eltérő az emberek egészségtudatosságának mértéke, az intézményi ellátáson túlmutató, preventív egészségmagatartás. Az egészségügyi adatok alapján Svédország toronymagasan vezeti a rangsort: a vizsgált időszak egészében megtartotta első helyezését. A második és a harmadik helyen Írország, valamint Málta található.

10

A társadalmi kohéziós alindex célja az, hogy bemutassa, mennyire erős a társadalom megtartóereje. Ennek az alindexnek az értelmezése igényli a

legtöbb körültekintést: e területen minden adat csak más adatsorokkal együtt értelmezve rajzol ki pontos képet. A társadalmi kohéziós alindex tekintetében az első három helyen Szlovénia, Ausztria és Ciprus áll.

11

2024-es kutatásunkban összesítettük azokat az indikátorokat, amelyek hazánk kifejezetten jól vagy rosszul teljesített. A többi országhoz képest az egész Európai Unióban nálunk a második legkevesebb a százezer főre vetített rablások száma, ugyanakkor a második legrosszabb eredményt értük el a megelőzhető betegségben elhunytak számában.

A 2024-es Megatrend Index interaktív adatvizualizációja elérhető az Egyensúly Intézet honlapján vagy a QR-kód beolvasásával.

1. BEVEZETŐ

Az Egyensúly Intézet célkitűzése, hogy Magyarország 2030-rasikeresebb és élhetőbb országgá váljon. Jövőképünk és szakpolitikai javaslatunk egyaránt abból indulnak ki, hogy **hazánk a következő évtizedben nemcsak a nyugat-európai országoktól, hanem régiós versenytársaitól is lemaradhat**, ha nem képes reagálni a közeljövőt alakító legfontosabb trendekre és változásokra. Ezért alkotta meg az Egyensúly Intézet Magyarországot és a többi európai uniós ország gazdasági, technológiai, környezeti és társadalmi változásainak értékelése céljából a **Megatrend Indexet**. Az Index az *oktatás*, a *digitalizáció*, a *környezetvédelem*, az *egészségügy*, valamint a *társadalmi kohézió* területeit vizsgálja, objektív, hosszú időtávon összehasonlítható számadatok alapján.

A kiválasztott öt dimenzióban nyomon követhető az egyes országok fejlesztéseinek, szakpolitikai döntéseinek sikeressége. **A vizsgált területeket egyúttal kitörési pontoknak is tekintjük**: az e területek fejlesztési irányairól, jövőjéről szóló viták beemelésé a közéleti gondolkodásba lehetővé tenné, hogy a magyarországi közpolitikai diskurzus korszerűbbé és elmélyültebbé válhasson. Az évente kiadott **Megatrend Index követhetővé és értékelhetővé teszi a legfontosabb területeken meghozott szakpolitikai döntéseket**. Ezek elemzése és a tanulságok leszűrése elősegítheti, hogy Magyarország már középtávon sikeresebb, egészségesebb és versenyképesebb országgá váljék. **A Megatrend Index 2024-ben jelenik meg negyedik alkalommal.**

A **Megatrend Index** százfokú skálán vizsgálja az egyes országokat: az **1 a legalacsonyabb, a 100 pedig a legmagasabb értéket jelöli**. Az indikátorok eredményei alapján – a megfelelő statisztikai számítások elvégzését követően – minden ország évente kap egy pontszámot: a magasabb pontszám a jobb teljesítményt jelöli. A Megatrend Index skálája alapján így összevethetővé válik az országok teljesítménye és a változások iránya.

Minden évben arra törekszünk, hogy az alindexek alá a legjobb komponensek kerüljenek be, ezért az indikátorok listáját időről időre felülvizsgáljuk. A 2024-es Megatrend Indexet módszertani megfontolásokból átalakítottuk, egyes helyeken pedig kibővítettük. Az alindexek az egyes területeken elérhető legutolsó adatok alapján készültek, ezért a kezdő és záró év eltérő lehet az egyes indexek esetében (ld. 1. táblázat).

Alindex	Időszak
Okos ország	2016–2021
Digitalizáció	2016–2022
Tiszta ország	2015–2020
Egészségügy	2015–2020
Társadalmi kohézió	2015–2020

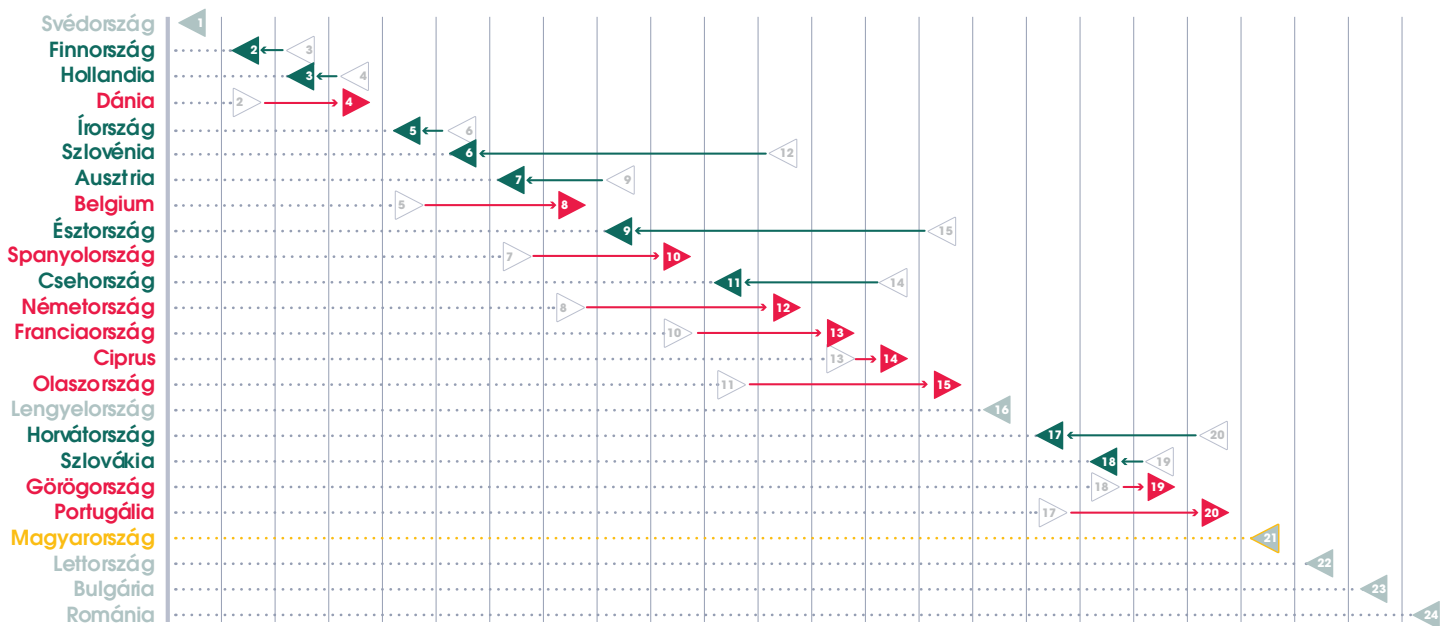
1. táblázat: Az alindexek vizsgálatba bevont intervallumai

A Megatrend Index követhetővé és értékelhetővé teszi a legfontosabb területeken meghozott szakpolitikai döntéseket.

2. A MEGATREND INDEX ÖSSZESÍTETT EREDMÉNYEI

A 2024-es Megatrend Index összesített adatai alapján Svédország 2021 óta őrzi első helyét az uniós tagállamok körében. A második és a harmadik helyezéért Finnország, Hollandia, valamint Dánia volt versenyben, ám a dánok

végül kiszorultak a legjobb háromból, és a hollandok kerültek a második helyre. Érdekes kiemelni Szlovénia és Észtország kiemelkedő előrelépését: mindkét tagállam hat-hat helyezést javított.

1. ábra: A Megatrend Index összesített rangsora 2021 és 2024 között³

A negyedik Megatrend Index legnagyobb vesztesei egyértelműen a németek és az olaszok: négy-négy helyezést estek vissza 2021 óta. Ugyanakkor a belgák, a spanyolok, a

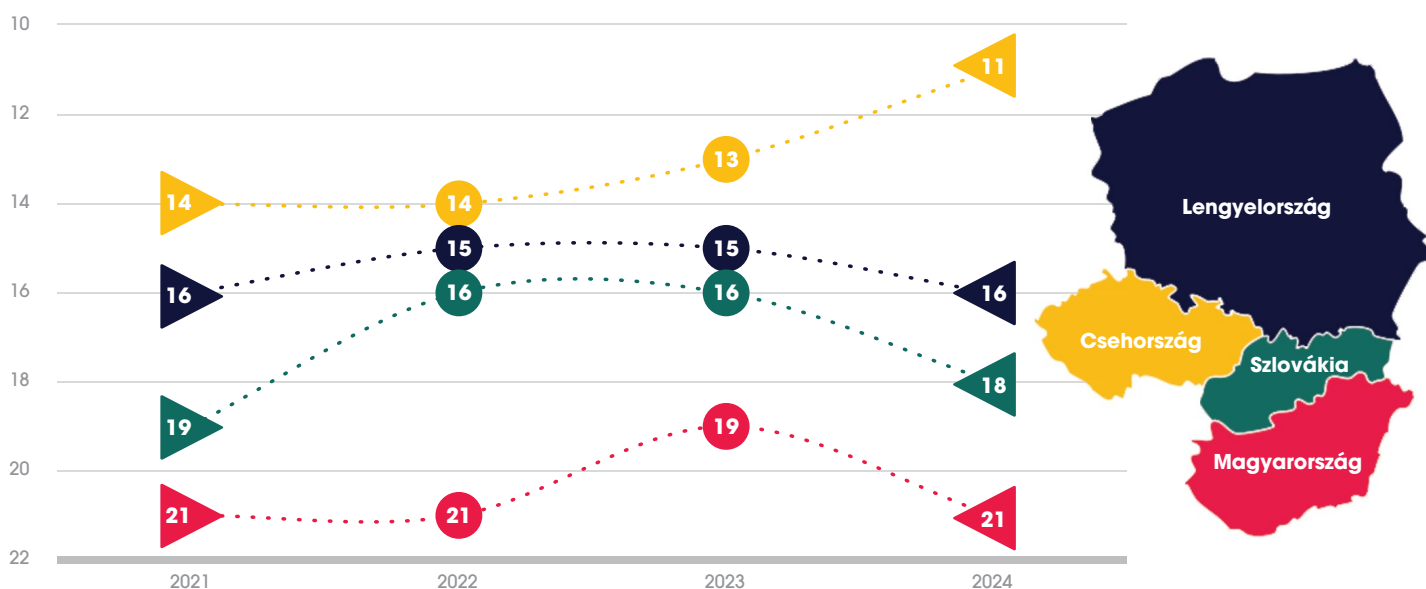
franciák és a portugálok eredményei is jelentősen romlottak az utóbbi években.

³ Litvánia és Luxemburg összesített eredménye nem minden évre elérhető, Máltáé egyik évre sem.

3. A MEGATREND INDEX MAGYAR EREDMÉNYEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Magyarország a 2024-es összesített Megatrend Index alapján a 21. helyen végzett, vagyis hazánk az európai uniós középmezőny alján, a hátsó egyharmad tetején helyezkedik el. A helyzetet árnyalja, hogy a visegrádi országok közül 2021 és 2024 között mindvégig az utolsó helyen végeztünk. A 2023-as eredményt leszámítva

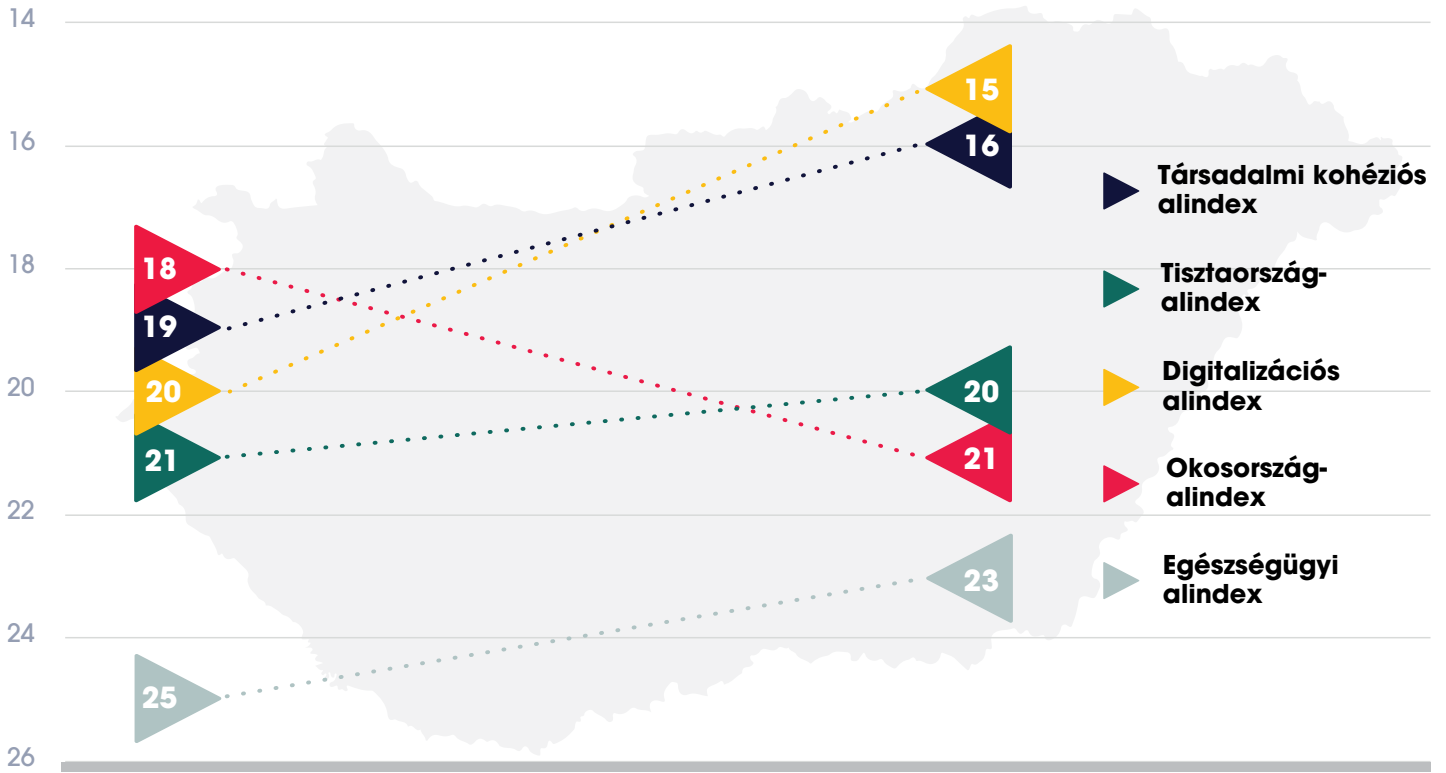
Magyarország relatív pozíciója nem változott. A V4-ek kapcsán az eddigi adatok alapján nem állapítható meg egységes fejlődési mintázat – ebben a csoportban ugyanakkor tendenciaszerű fejlődést kizárólag a csehek esetében figyelhetünk meg.

2. ábra: A visegrádi országok helyezései az összesített Megatrend Indexen (2021–2024)

Bár Magyarország összesített pozícióját tekintve nem történt előrelépés 2021 és 2024 között, az okosország-alindex kivételével mindegyik dimenzióban előbbre jutottunk (ld. 3. ábra). A digitalizáció tekintetében állunk a legjobban, igaz, ezzel is csak az EU középmezőnyébe tartozunk: ebben a dimenzióban a 27 tagállam közül – öt helyezést javítva – a 15. helyet szereztük meg. Ezt követi

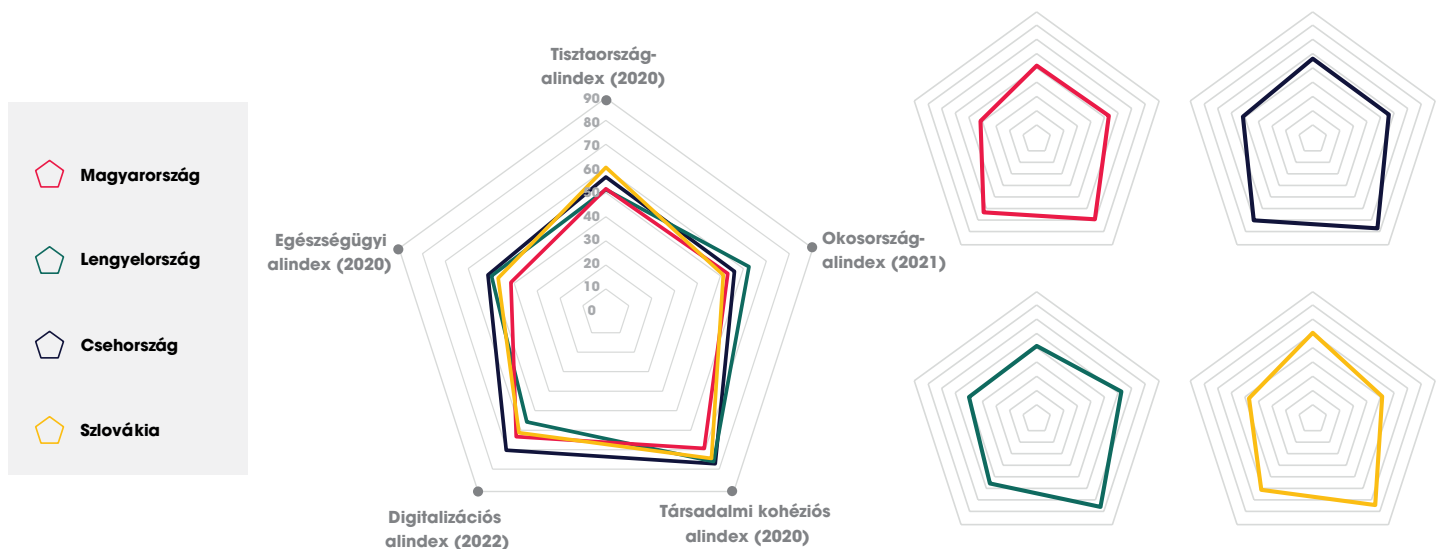
a társadalmi kohéziós alindexen elért 16. helyünk, illetve a tisztaország-alindexen elért 20. helyünk. Az összképet az okosország-alindexen szerzett pontszámunk rontja mégis: itt három helyet visszalépve kerültünk a 21. helyre. Bár hazánk az egészségügyi dimenzióban továbbra is a sereghajtók közé tartozik, a vizsgált időszakban két helyet sikerült előrelépünk.

3. ábra: Magyarország pozícióváltozásai a vizsgálatba bevont legkorábbi és a legfrissebb elérhető adatok alapján

Közvetlen versenytársaink közül elsősorban a digitalizáció területén tudunk kiemelkedni: a csehek után a második legmagasabb indexpontszámot értük el. **A társadalmi kohézió és az egészségügy tekintetében azonban Magyarország áll a legrosszabbul.** Ami a többi

visegrádi országot illeti: Csehország a társadalmi kohézió, a digitalizáció és az egészségügy dimenziójában is az élen áll, míg Lengyelország az oktatás, Szlovákia pedig a környezetvédelem területén került az első helyre.

4. ábra: A visegrádi országok eredményeinek összevetése az egyes alindexeken a legfrissebb elérhető adatok alapján

Az alábbi táblázat **azokat az indikátorokat gyűjti össze, amelyek tekintetében Magyarország kiemelkedően jól vagy rosszul teljesített.** Az Európai Unión belül nálunk a második legalacsonyabb a százezer főre vetített rablások száma, és szintén alacsony a 100 házasságkötésre jutó válások száma (2. helyezés). Mindezek mellett Magyarországon a 4. legjobb a helyzet a zajterhelésnek kitett lakosság arányának tekintetében.

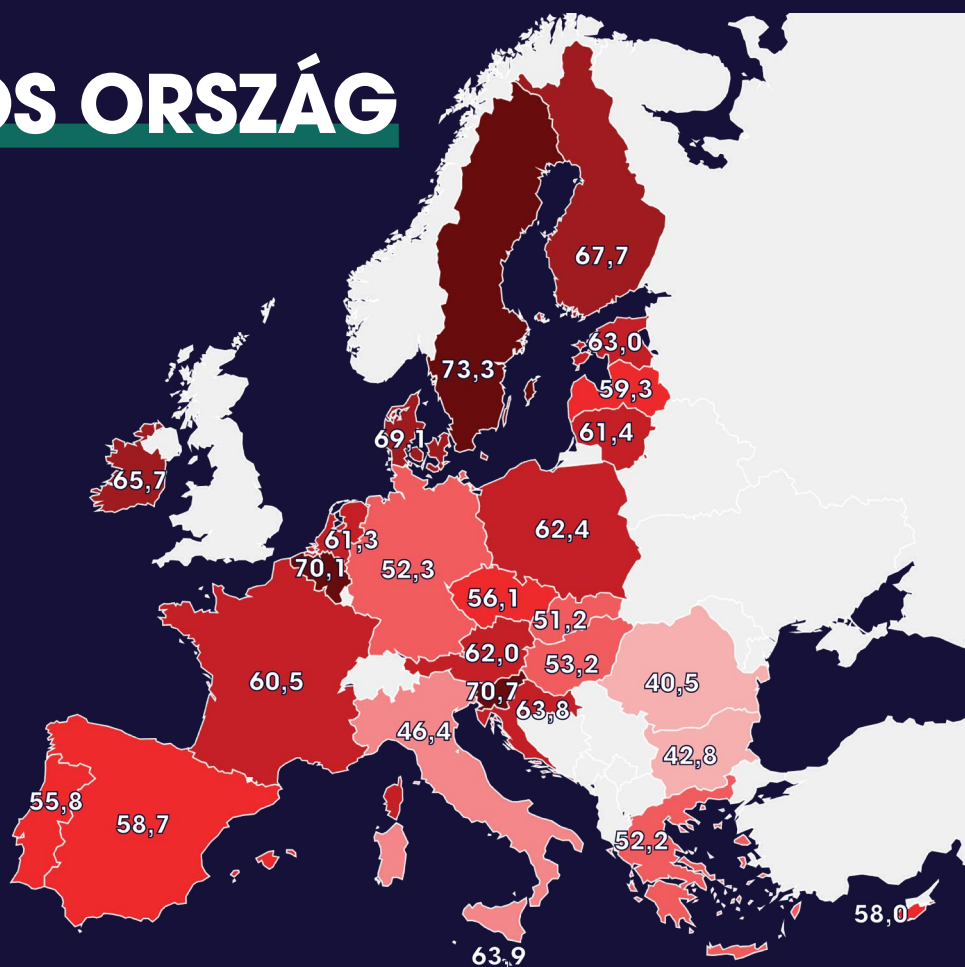
Ha azonban a megelőzhető betegségben elhunytak (26. helyezés) vagy az öngyilkosságok számát nézzük (26. helyezés), Magyarországon kifejezetten aggasztó a helyzet. Emellett a csomagolási hulladékok újrahasznosításának területén is a sereghajtók közé tartozunk (25. helyezés).

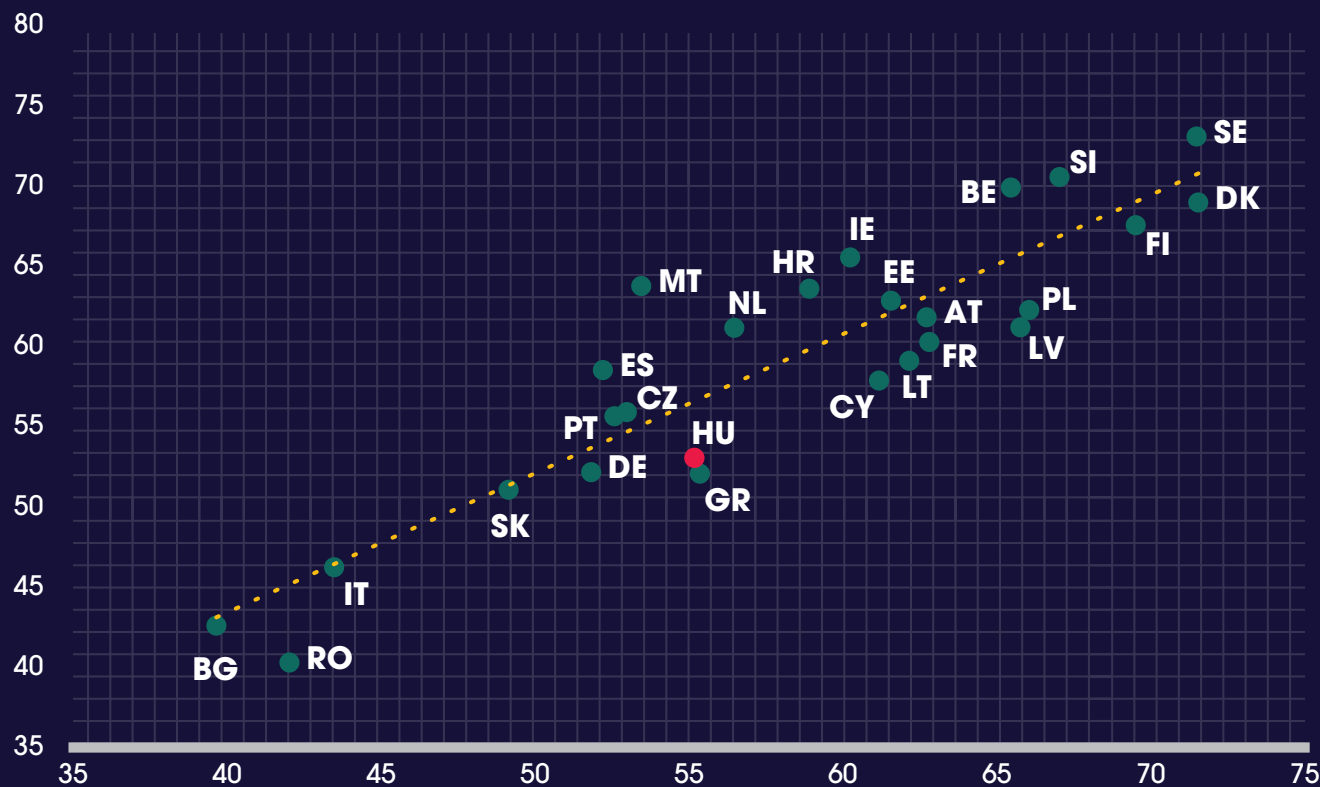
2. táblázat: Magyarország három legjobb és legrosszabb indikátora a legfrissebb elérhető adatok alapján

4. OKOS ORSZÁG

5. ábra: Az okosország-alindex eredményei az Európai Unió országaiban, 1-től 100-ig terjedő skálán (a sötétebb árnyalat a jobb pozíciót jelezi)

6. ábra: Az okosország-alindex alakulása 2016 (vízszintes tengely) és 2021 (függőleges tengely) között (a trendvonal jelzi a növekedés ütemét)

Az emberi erőforrásokba való befektetés az innováció és a fejlődés záloga. A társadalmilag és gazdaságilag mintaadó nemzetek abban jobbak nálunk, hogy ezt korábban felismerték és meg is hozták a szükséges hosszú távú döntéseket. A politikai és gazdasági döntéshozóknak Magyarországon is kitüntetett szerepet kell szánniuk az emberi erőforrásoknak – ezen belül is mindenekelőtt az oktatási rendszer fejlesztésének. Ezért képezi az Egyensúly Intézet Megatrend Indexének első pillérét az oktatás minőségének nyomon követése. Az erre szolgáló okosország-alindex 11 indikátor bevonásával vizsgálja az oktatás területén megragadható változásokat.

Az adatok alapján jól kirajzolódnak a „bemeneti” (azaz az oktatásra szánt erőforrásokat tartalmazó), illetve „kimeneti” (azaz az oktatás eredményességét mutató)

változók. A két csoportra bontás megmutatja a „nagy képet”: **hogyan az adott országban milyen eredményeket sikerült elérni a befektetett erőforrásokkal.** Az adatok alapján egyértelmű, hogy az oktatás területén a kimeneti eredmények a hangsúlyosabbak: vagyis **önmagában nem az számít, hogy egy ország mennyi pénzt költ az oktatásra, hanem az, hogy a ráfordításokat hogyan hasznosítja. A bemeneti adatokat ezért 1/3-os, a kimeneti adatokat pedig 2/3-os súllyal számítottuk.**¹ (Az Egyensúly Intézet közoktatásról szóló szakpolitikai javaslatcsomagja a QR-kódra kattintva érhető el.)

4.1. AZ OKOSORSZÁG-ALINDEX EREDMÉNYEI

A legfrissebb PISA-eredmények átrendezték az okosország-alindex rangsorának első harmadát: **a skandináv országok közül nem mindegyik tudta megtartani előkelő helyezését.** A korábbi évek tapasztalatai alapján jellemzően Dánia, Svédország és Finnország versengett az első helyért, ám a 2021-es indexpontoszámok alapján az északi államok közül egyedül Svédország tudta megtartani kiemelkedő pozícióját. **Az első helyet Svédország (2. → 1.), a másodikat Szlovénia (4. → 2.), a harmadikat pedig Belgium (7. → 3.) szerezte meg.** Dánia elvesztette első helyezését (1. → 4.), a finnek pedig a harmadik helyről csúsztak az ötödikre (3. → 5.). A vizsgált időszakban Görögország (16. → 22.) és Litvánia (6. → 12.) esetében volt a legnagyobb a visszalépés, míg a legnagyobb mértékű előrelépés Málta (18. → 7.) és Írország (13. → 6.) esetében következett be.

Az okosország-alindex **bemeneti oldalát** (tehát az állami ráfordításokat, a pedagógusok életkori jellemzőit, valamint a tanulók és a pedagógusok arányát) tekintve **Málta, Belgium, Horvátország és Ciprus** áll az élen. A legtöbb fejlődést Bulgária (+16,6 indexpont), Csehország (+11,4 indexpont), illetve Németország (+8,6 indexpont) érte el, ugyanakkor drasztikus visszaesés tapasztalható Litvániában (-17,5 indexpont), Lettországra (-13,9 indexpont), valamint Portugáliában (-12,3 indexpont).

Különösen érdemes figyelemmel követni a hollandokat, akik az utolsó helyen állnak a bemeneti adatok alapján, miközben a negyedik helyen végeztek a kimeneti dimenzióban.

¹ Luxemburg nem vett részt a 2022-es PISA-felmérésekben, ezért a 2024-es okosország-alindexen nem kapott pontszámokat, és kizártuk az elemzésből. Az ország 2016-ban a negyedik helyen állt.

A **kimeneti (az oktatás eredményességét mutató) oldal** első három helyén Svédországot, Írországot és Finnországot találjuk. Az élbolyban Írország tette a legnagyobb előrelépést: majdnem 9 indexpontot javított 2016-hoz képest. Ugyanakkor a bemeneti oldal három legnagyobb vesztese is javítani tudott kimeneti pontszámain: Portugália például 11,3, indexpontos növekményre tett szert. Bár a ráfordítások jellemzően csak évek múlva éreztetik hatásukat, mégsem automatikus az összefüggés a ráfordítások és az eredmények

között, vagyis a kimeneti pontszámok nem szükségszerű következményei az állami kiadásoknak. **Emiatt különösen érdemes figyelemmel követni a hollandokat, akik az utolsó helyen állnak a bemeneti adatok alapján, miközben a negyedik helyen végeztek a kimeneti dimenzióban.**

I 4.2. MAGYARORSZÁG EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE AZ OKOSORSZÁG-ALINDEXEN

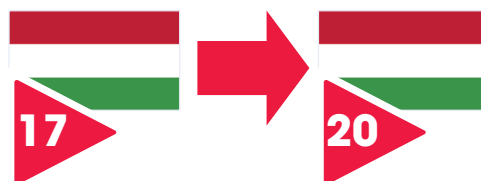
A legfrissebb eredmények szerint Magyarország a **20. helyen áll, és a következő években Portugáliával (19.), Csehországgal (18.) és Ciprussal (17.) lesz szoros versenyben. Érdemes ugyanakkor kiemelni, hogy hazánk három helyezést csúszott vissza 2016-hoz képest (17. → 20.).**

Az oktatási rendszer bemeneti adatai tekintetében az uniós országok felében romlás tapasztalható. Ehhez a csoporthoz tartozik Magyarország is, amely 9,7 indexponttal kevesebbet ért el a vizsgált időszakban (10. → 14.). Bár az oktatási rendszer egészére fordított GDP-arányos kiadások mértéke nem változott, a közoktatásra szánt kiadások 0,8 százalékponttal csökkentek. A tanári kar előregedése általános tendencia a tagállamok körében, ugyanakkor hazánk ehhez képest is rosszul áll: 2016 és 2021 között 6,9 százalékponttal növekedett az 55 éven felüli tanárok aránya. Az egy tanárra jutó diákok számában jobb a helyzet, ez azonban részben az iskoláskorú népesség fogyásának tudható be. **A 2021-es Megatrend Indexben Magyarország esetében még előrelépésről lehetett beszélni, de a tanári kar előregedése és a GDP-arányos ráfordítások csökkenése miatt ez a trend 2022-ben megfordult, és a romlás a 2024-es eredmények alapján is kitart.**

Magyarország a **kimeneti** eredményeket mérő adatok alapján **az utolsó harmadban található**. 2021-ben hazánk a 21. helyen végzett, és 2016 óta három helyezést rontott (19. → 21.). **A magyar kimeneti adatok jelenleg 24,6 indexponttal maradnak el a svéd eredményektől.**

Visegrádi összevetésben sem jobb a helyzet: a lengyelek (13.), a csehek (14.) és a szlovákok (18.) is megelőznek bennünket. A régiós országok közül **Szlovénia fejlődése érdemel külön figyelmet**, amely mind a kimeneti, mind a bemeneti változók tekintetében az első harmadhoz tartozik.

Hazánk három helyezést csúszott vissza 2016-hoz képest.

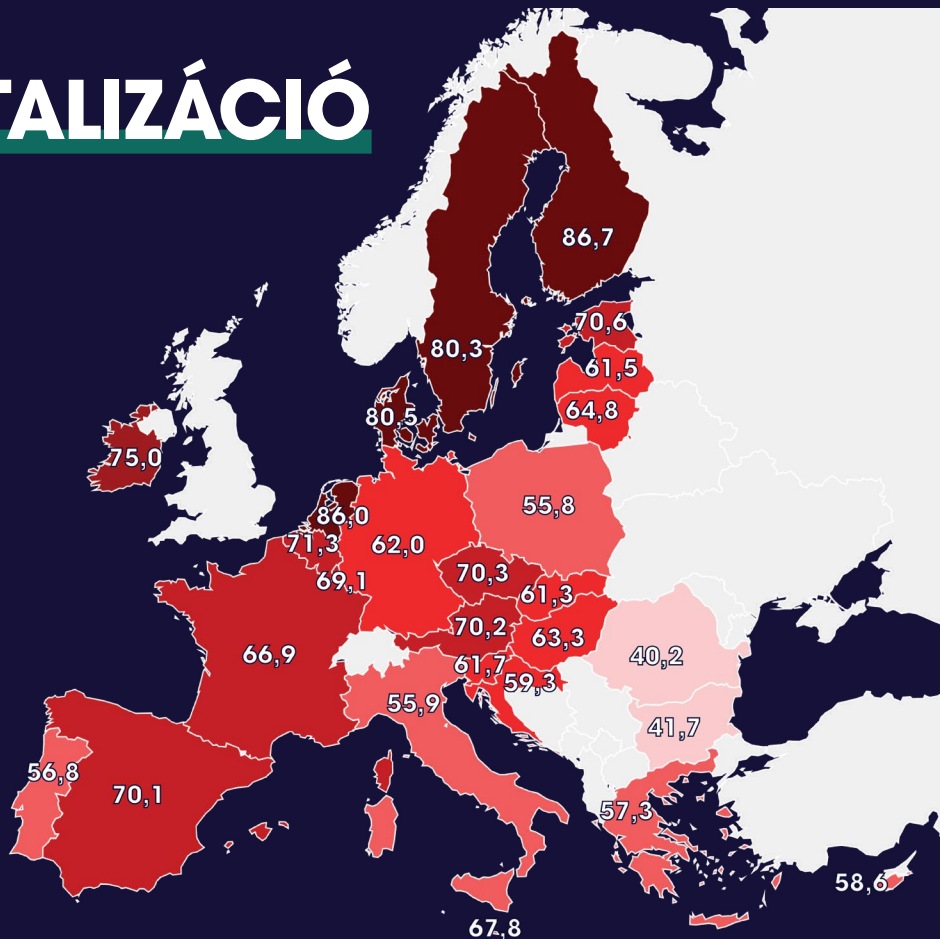

Saját eredményeink közül arra érdemes felhívni a figyelmet, hogy **hazánkban aggasztóan alacsony a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 30 és 34 év közöttiek körében (32,9%)**. Ezzel csupán az olaszokat (28,3%) és a románokat (23,3%) előztük meg.

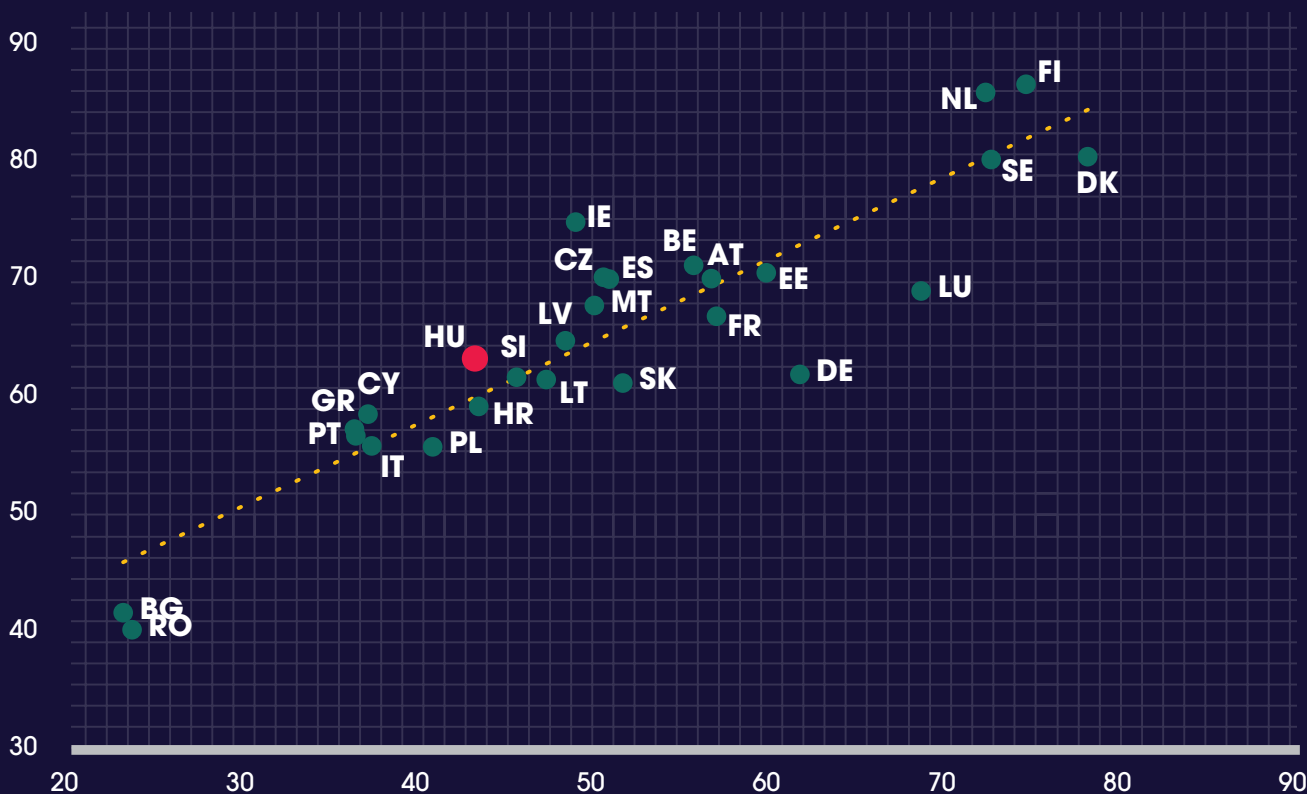
Összességében az adatok azt igazolják vissza, hogy a magyar közoktatási rendszer mind európai, mind regionális összehasonlításban folyamatosan veszít versenyképességéből. Ez is azt támasztja alá, hogy oktatási rendszerünk mélyreható átalakításra szorul – ha hosszú távon versenyképesebb, gazdagabb és válságállóbb Magyarországon szeretnénk élni, nem spórolhatjuk meg ezt a döntést.

5. DIGITALIZÁCIÓ

7. ábra: A digitalizáció-alindex eredményei az Európai Unió országaiban, 1-től 100-ig terjedő skálán (a sötétebb árnyalat a jobb pozíciót jelezi)

8. ábra: A digitalizációs alindex változása 2016 (vízszintes tengely) és 2022 (függőleges tengely) között (a trendvonal jelzi a növekedés ütemét)

A digitalizáció a 21. század egyik legnagyobb hatású és legösszetettebb trendje, amely életünk minden területére alapvető hatást gyakorol. A 2024-es Megatrend Index megjelenésekor a digitális átalakulásról szóló közbeszédet a mesterséges intelligencia és a gépi tanulás forradalmi előretörése, ennek gazdasági-társadalmi hatásai, illetve a folyamatban rejlő lehetőségek és kockázatok határozzák meg. A most zajló negyedik ipari forradalom evolúcióját kitüntetett figyelemmel kell követni, és fel kell készülni az

új körülményekhez való alkalmazkodásra. Ennek érdekében a digitalizációs trendeket hét indikátor segítségével ragadtuk meg: a lakosság digitális műveltségével és internethasználatával tettük számszerűsíthetővé. Az Egyensúly Intézet digitalizációról szóló szakpolitikai javaslatcsomagja a QR-kódra kattintva érhető el.

I 5.1. A DIGITALIZÁCIÓS ALINDEX EREDMÉNYEI

2022-ben az első helyet Finnország (2. → 1.), a másodikat Hollandia (4. → 2.), a harmadikat pedig Dánia (1. → 3.) szerezte meg a digitalizációs alindexen. Nemcsak a pozíciók, hanem az indexpontok tekintetében is Írország könyvelhette el a legnagyobb előrelépést: 26,2 indexpontos növekedéssel tíz helyet javított (15. → 5.). Németország ugyanakkor hagyományosan kifejezetten rosszul teljesít ebben a dimenzióban: 2016 óta mindössze 0,5 indexpontot tudott javítani. A németek gyenge teljesítménye mögött elsősorban az húzódik meg, hogy kifejezetten alacsony az elektronikus banki szolgáltatást igénybe vevők, az alapszintű vagy annál jobb digitális felkészültséggel rendelkezők, illetve a megelőző 12 hónap során valamilyen online tanfolyamot elvégzettek aránya. Összességében megállapítható, hogy

az élmezőny és a sereghajtók között hatalmas szakadék tátong: Románia és Bulgária behozhatatlan hátrányban van a finnekhez és a hollandokhoz képest.

Összességében megállapítható, hogy az élmezőny és a sereghajtók között hatalmas szakadék tátong: Románia és Bulgária behozhatatlan hátrányban van a finnekhez és a hollandokhoz képest.

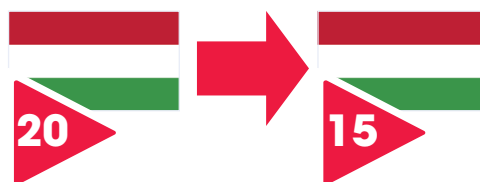
I 5.2. MAGYARORSZÁG EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE A DIGITALIZÁCIÓS ALINDEXEN

A Megatrend Index korábbi eredményei alapján hazánk mérsékelt tempóban, de stabilan fejlődött, ám a haladás nem mutatkozott meg a többi tagállamhoz viszonyított pozíciója alakulásában. A 2024-es Megatrend Index azonban optimizmusra adhat okot, hiszen Magyarország látványos fejlődésen ment keresztül: öt helyezést előrelépve a 15.

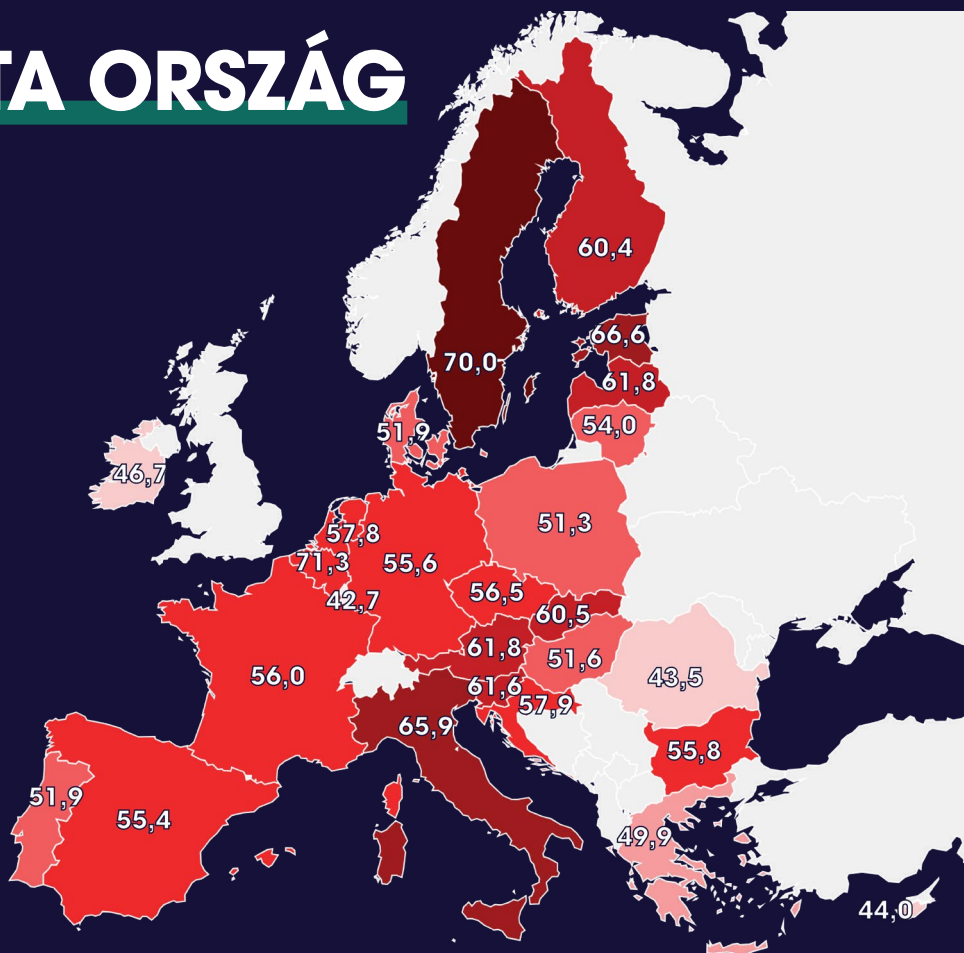
helyre jutott (20. → 15.). 2016-ban meglehetősen alacsony értékről indultunk (43), ám 2022-ben már 20,3 indexponttal többet könyvelhettünk el (63,3). Ezzel Magyarország nemcsak a visegrádi (15), hanem az átlagos uniós fejlődési tempót (14,8) is felülmúlta.

Hazánk különösen sokat javított a háztartások körében regisztrált széles sávú (akár vezetékes, akár mobil-) interneteléréssel rendelkezők arányában (+12 százalékpont), a munkájukhoz internet-hozzáféréssel rendelkező számítógépet használók arányában (+20 százalékpont), illetve a valamilyen online vásárlást végzők arányában (+21 százalékpont). **Ha Magyarország belátható időn belül az élmezőnybe szeretne kerülni a digitális kompetenciákat vizsgáló indikátoron, az alapszintű vagy annál jobb digitális felkészültséggel rendelkezők arányában kell javítania a pozícióján.** Ez a mutató jelenleg 59 százalékon áll, bár meghaladja az uniós átlagot, így is csak a 15. helyre volt elég. Csehország szintén öt helyezést lépett előre a rangsorban (13. → 7.), ám a csehek minden indikátoron kiemelkedő eredményeket értek el, ami azt valószínűsíti, hogy a fejlődés tartós marad.

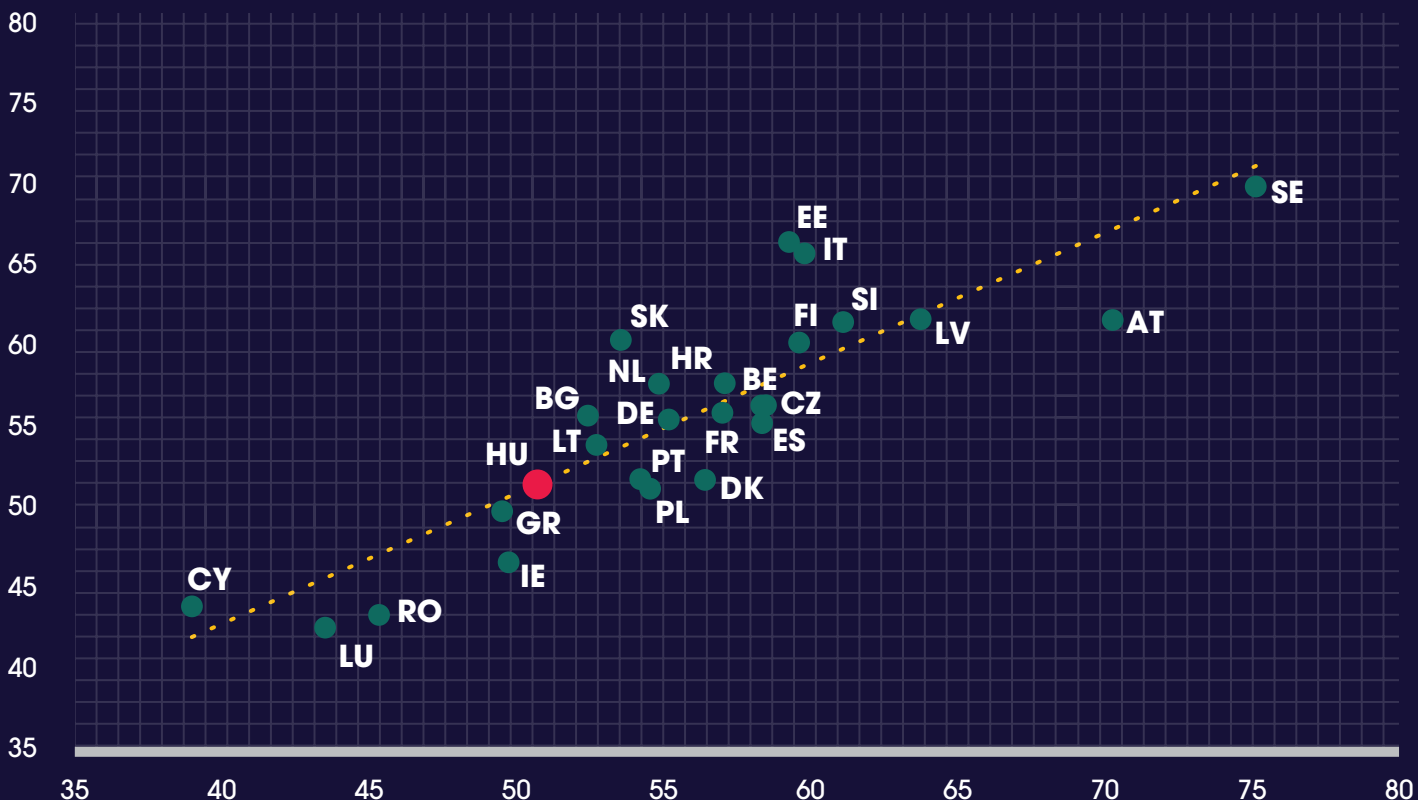
Magyarország nemcsak a visegrádi (15), hanem az átlagos uniós fejlődési tempót (14,8) is felülmúlta.

6. TISZTA ORSZÁG

9. ábra: A tisztaország-alindex eredményei az Európai Unió országaiban, 1-től 100-ig terjedő skálán (a sötétebb árnyalat a jobb pozíciót jelezi)

10. ábra: A tisztaország-alindex alakulása 2015 (vízszintes tengely) és 2020 (függőleges tengely) között

A 21. század egyik fő kihívása, hogy **sikerül-e megővni természetes környezetünket, valamint fenntartható módon átalakítani életmódunkat és gazdasági működésünket**. A klímaválság elleni globális küzdelem keretében az Európai Unió és annak tagjaként Magyarország is vállalta, hogy 2050-re eléri a teljes klímasemlegességet. A tiszta, rendezett környezet ugyanakkor e célkitűzéstől függetlenül is az emberek alapvető igénye és a közösségek

fejlettségének egyik fontos fokmérője. Az Egyensúly Intézet az utóbbi években számos szakpolitikai javaslatcsomagot dolgozott ki a fenntarthatóság és a környezetvédelem témájában, amelyek a QR-kódra kattintva érhetők el.

A környezetvédelem terén elért eredményeket a tisztaország-alindex méri. Az alindex alá bevont 11 indikátort² két dimenzióba rendeztük: az első négyet „passzív” mutatóknak, míg a második hetet „aktívknak” nevezzük. Az első csoportba sorolt indikátorok a már kibocsátott szennyezés semlegesítését mérik, míg a második csoportban olyan változók szerepelnek, amelyek a kibocsátás megelőzését ragadják meg. **A passzív indikátorokat 1/3-os, az aktív indikátorokat pedig 2/3-os súllyal számítottuk**, mivel az aktív tényezők szerepét fontosabbnak ítéljük a környezet megővésében.

I 6.1. A TISZTAORSZÁG-ALINDEX EREDMÉNYEI

A tisztaország-alindex rangsorában Svédország (1. → 1.) az első, Észtország (7. → 2.) a második, Olaszország (5. → 3.) pedig a harmadik helyezést érte el. Az élmezőny legnagyobb vesztesének az osztrákok bizonyultak, ugyanis elvesztették – a 2012 óta tartott – második helyüket (2. → 5.). A legnagyobb előrelépést Szlovákia érte el a vizsgált időszakban: tizenhárom helyet javítva került az élmezőnybe (20. → 6.). Szintén látványos javulás következett be Hollandia és Bulgária esetében: mindkét ország öt-öt helyezést lépett előre. A passzív mutatók tekintetében Hollandia áll az élen (81,6 → 81,9), az aktív indikátorok vonatkozásában pedig Svédország (80 → 81,9). Az osztrákok, a szlovákok, az olaszok, a szlovénok és az észtek mindkét dimenzióban az első tíz közé kerültek, vagyis ezek az országok semlegesítik a leghatékonyabban a keletkezett szennyezést, miközben a károsanyag-kibocsátásukat is alacsonyan tartják.

A korábbi években azt tapasztaltuk, hogy az aktív ökológiai magatartás területén jóval nehezebb volt haladást elérni, mint a passzívban: a passzív dimenzióban jellemzően kétszámjegyű indexpontváltozásokat figyelhettünk meg. A legfrissebb eredmények ezzel szemben arról tanúskodnak, hogy az uniós tagállamok az aktív területeken javítottak (átlagosan 1,3 indexpontot), a passzív területeken pedig rontottak (átlagosan 2,2 indexpontot). Vagyis 2015 és 2020 között az uniós környezetszennyezés ténylegesen csökkent, ugyanakkor a már meglévő kibocsátás enyhítése megtorpant.

² Adatfrissülés hiányában eltávolítottuk a Megatrend Indexből az egészségügyi határérték feletti mennyiségű szálló porral sújtott településeken élő lakosság arányát. Mivel a gabonatermesztésbe bevont földterületekre vetített nitrogénműtrágya-használat mértéke Málta esetében nem elérhető, a szigetországot kizártuk az elemzésből.

A legfrissebb eredmények alapján ebben a dimenzióban a svédek az első, az észtek a második, a litvánok pedig a harmadik helyen álltak. **Érdemes kiemelni, hogy Svédország óriási előnyre tett szert az elmúlt években: 12,5 indexponttal előzték meg Észtországot.**

Az aktív környezetvédelmi mutatók tekintetében jelentősebb haladást Észtország (58,2 → 69,5), Olaszország (57,3 → 60,7) és Magyarország (50,7 → 56,7) tudott elérni.

A passzív mutatók vonatkozásában mindössze hét nemzet ért el haladást. Ezek közül **kiemelkedik Szlovákia, amely 20,4 indexpontot javított 2015-ös eredményéhez képest (43,9 → 64,3).** Ennek fő oka, hogy érdemben tudta növelni a kommunális hulladékból feldolgozott mennyiség és a háztartási csomagolási hulladékból az újrahasznosított mennyiség arányát. Ennek köszönhetően a szlovákok 2020-ra a 22. helyről a 6. helyre léptek előre.

A 2023-as Megatrend Indexhez hasonlóan a passzív mutatóknál a legnagyobb – 19,1 indexpontos – csökkenést a svédeknel találjuk, amely a helyezésükben is megmutatkozott: a 7. helyről a 19. helyre csúsztak

vissza. Ennek két fő oka: egyrészt csökkent a háztartási csomagolási és a kommunális hulladékból újrahasznosított mennyiség aránya, másrészt kifejezetten kevés a körforgásos gazdaságba visszavezetett anyagok aránya a vásárlóerő-paritáson mért GDP-re vetítve. **Mivel a svédek az aktív területeken toronymagasan vezetik a mezőnyt, a passzív dimenzióban nyújtott teljesítményük egyelőre nem taszította le őket az összesített tisztaország-alindex éléről.** Másképp fogalmazva Svédország a kibocsátás szintjét tartja nagyon alacsonyan a többi tagállamhoz képest, viszont elmarad az újrahasznosítás tekintetében.

Svédország a kibocsátás szintjét tartja nagyon alacsonyan a többi tagállamhoz képest, viszont elmarad az újrahasznosítás tekintetében.

I 6.2. MAGYARORSZÁG EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE A TISZTAORSZÁG-ALINDEXEN

Magyarország a vizsgált időszakban egy helyezést javítva a 20. helyre került az összesített tisztaország-alindexen. Így olyan országokkal verseng, mint Dánia (19.), Portugália (18.) vagy Litvánia (17.). Hazánk a legtöbb indikátor tekintetében előre tudott lépni, összességében pedig – még ha csekély mértékben is – az uniós átlag (-0,1 indexpont) feletti javulást mutatott (+0,8 indexpont).

Magyarország az aktív környezetvédelem dimenziójában vegyes eredményeket ért el. **A zajszennyezettség alacsonyan tartásában például az élmezőnyhöz tartozunk,**

míg az egy főre eső üvegházhatású gázok kibocsátása tekintetében a középmezőnyhöz. Ugyanakkor kifejezetten gyengék az eredményeink a megújuló energiára és az organikus mezőgazdaságra vonatkozó indikátorokban. Magyarország teljesítménye a vizsgált időszakban mégis kiemelkedett a tagállamok sorából: a korábban említett 6 indexpontos növekedés nyolc helyezésnyi előrelépést eredményezett (19. → 12.).

Az összesített passzív környezetvédelmi dimenzióban azonban – az uniós tagállamok többségéhez hasonlóan – romlás tapasztalható (-9,5 indexpont), amiből eredően 2020-ra öt helyezést csúsztunk vissza (17. → 22.). Bár hazánk teljesítménye fokozatosan javul a passzív mutatók területén, az uniós mezőnytől így is lemaradóban vagyunk.

Egy társadalom egészségügyi állapota jóllétének talán legfontosabb mutatója, amely az ország versenyképességét is alapvetően határozza meg. **Az egészségben leélt évek számának, a születéskor várható élettartamnak, valamint az aktív munkával eltöltött évek számának általános növekedése jól mutatja az európaiak egyre javuló életkilátásait, ugyanakkor az egyes országok**

közötti, továbbra is meglévő jelentős különbségeket is. Az egészségügyi mutatók tendenciáinak vizsgálatához összesen öt indikátort használtunk. A magyar népegészségügyi rendszer átalakításáról szóló szakpolitikai javaslatcsomagunk a QR-kódra kattintva érhető el.

I 7.1. AZ EGÉSZSÉGÜGYI ALINDEX EREDMÉNYEI

Az egészségügyi adatok alapján Svédország toronymagasan vezeti a rangsort: a vizsgált időszak egészségében megtartotta első helyezését. A második és a harmadik helyen **Írország**, valamint **Málta** található. Ha az egyes tagállamok pozícióváltásait vizsgáljuk, a legkiemelkedőbb teljesítményt az észtek nyújtották: 20,6 indexpontos előrelépésükkel hat helyet javítottak (24. → 18.). **27 ország közül kizárólag Bulgária rontott az indexpontszámán (-0,5):** emögött elsősorban az áll, hogy jelentősen megnőtt a megelőzhető betegségekben elhunytak lakosságárányos száma, miközben valamivel emelkedett a rendszeresen dohányzók aránya, illetve az alkoholfogyasztás tiszta szeszben mért, egy főre vetített értéke.

Az időszak nagy vesztese azonban így sem Bulgária (21. → 22.), hanem **Ciprus (10. → 13.), illetve Csehország (16. → 19.)** volt, amelyek három-három helyet rontottak a rangsorban. Az egészségügyi alindex utolsó két helyén Lettország, valamint Litvánia áll.

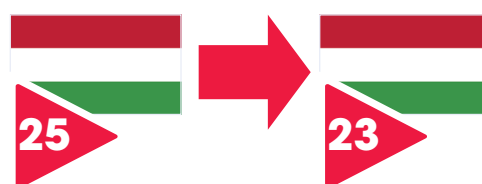
A 2023-as Megatrend Index következtetései 2024-ben is érvényesek: a vizsgált hat évben (2015–2020) számos nemzet ment keresztül látványos fejlődésen. A tagállamok átlagosan 8,3 indexponttal növelték pontszámukat – ráadásul kilenc ország kétszámjegyű fejlődést könyvelhetett el.

I 7.2. MAGYARORSZÁG ÖSSZESÍTETT EREDMÉNYE AZ EGÉSZSÉGÜGYI ALINDEXEN

Bár Magyarország jelentős javulásra volt képes (+11,8 indexpont), az európai rangsorban így is csupán a 23. helyen állunk. 2020-ban Romániát, Horvátországot, Litvániát és Lettországot tudtuk csak magunk mögött hagyni, ráadásul a következő években a csekély különbség miatt a románok és a horvátok is könnyen megelőzhetnek bennünket.

Mindazonáltal csekély mértékben bár, de **csökkent a rendszeres, tiszta szeszben mért alkoholfogyasztás (11 → 10,7 liter), valamint a rendszeresen dohányzók aránya is**

(30 → 28 százalék). A megelőzhető betegségek tekintetében viszont rontottunk, és 2020-ban – egyedül a románokat megelőzve – a 26. helyen végeztünk.

Az országok sikerének egyik kulcsa a közösségek virágzása, a kiegyensúlyozott élet, az összetartozástudat, az együttműködés és a közös célokért való cselekvés képessége. Kutatások sora igazolja, hogy a bizalom és a közösségi kohézió erőforrás, az emberek hétköznapi életminőségére és a gazdasági teljesítményre

is ható versenyelőny. Az Egyensúly Intézet is ezért tekint rá meghatározó tényezőként, amelyet az államoknak is védeniük és ösztönözniük kell. A Megatrend Indexben az öt legfontosabb trend egyikeként nyolc indikátorral mértünk a társadalmi kohéziót.

I 8.1. A TÁRSADALMI KOHÉZIÓS ALINDEX EREDMÉNYEI

A társadalmi kohéziós alindex tekintetében az első három helyen Szlovénia (1. → 1.), Ausztria (5. → 2.) és Ciprus (6. → 3.) áll. Utóbbi helyezése talán meglepőnek tűnhet, de a mutatókban elért eredmények magukért beszélnek: a 100 000 lakosra vetített öngyilkosságok száma itt az egyik legalacsonyabb (3,5), de ugyanez a helyzet a száz házasságkötésre jutó válások számával is (29,4). Mindezek mellett igen alacsony a rablások százezer főre vetített száma (8,8), illetve az ezer főre jutó gyermekszülések száma a 20 évesnél fiatalabb nők körében (6,8).

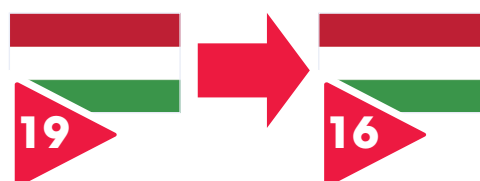
A tagállamok közül 23-ban következett be javulás a vizsgált időintervallumban. Csupán az olaszok, a luxemburgiak, a finnek és a svédek eredményei romlottak

némileg, ami az EU-s rangsorban megszerzett pozíciójukban is megmutatkozott. Érdemes kiemelni, hogy az élvonalban egyetlen északi vagy skandináv ország sem található: Finnország a 11., Dánia a 12., Svédország pedig a 17. Sőt, ebből a csoportból kizárólag a dánok léptek előre egy helyet, míg a finnek nyolc, a svédek pedig kilenc helyezést csúsztak vissza.

A teljes képet vizsgálva az látható, hogy a mezőny kettészakadt: a vizsgált országok harmada jelentősen lemaradt a társadalmi kohéziós alindex tekintetében. A legnagyobb előrelépés Görögország (16. → 7.), Belgium (26. → 20.), Lengyelország (11. → 5.) és Csehország (9. → 4.) esetében következett be.

I 8.2. MAGYARORSZÁG EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE A TÁRSADALMI KOHÉZIÓS ALINDEXEN

Magyarország uniós átlag feletti haladást ért el 2015 és 2020 között: hat év alatt 10 indexpontot javított, ami három helyezéssnyi előrelépést eredményezett (19. → 16.). 69,4 pontunkkal elsősorban a finnekkel és a németekkel vehetjük fel a versenyt a következő években. Némileg árnyalja azonban a képet, hogy a visegrádi országok jóval előttünk járnak ebben a dimenzióban.

Az öngyilkosságok száma, illetve a nem dolgozó és nem tanuló fiatalok aránya is meglehetősen magas, de mindkét indikátor **esetében javulás következett be**. A 20 év alatti nők körében nőtt a gyermekvállalás. **Az országon belüli jövedelmi különbségek nem kiugróak, a válások száma is alacsony**, és csökken azoknak a 15 év alatti gyermekeknek a száma, akik olyan háztartásban élnek, amelyben nincs aktív kereső. Mindezek mellett a százezer főre vetített **rablások száma Magyarországon a második legalacsonyabb** – egyedül Szlovákiában regisztráltak kevesebbet.

69,4 pontunkkal elsősorban a finnekkel és a németekkel vehetjük fel a versenyt a következő években.

9. MÓDSZERTAN

A **Megatrend Index** módszertani alapját a bevont indikátorok 100 fokú skálára történő standardizálása, valamint az értékek „beforgatása” adja. A „beforgatással” meg tudjuk különböztetni az egyes kérdésekre adott válaszok minőségi tartalmát. Míg az indikátorok egy része esetében a magas érték számít kedvezőnek, másokéban pedig az alacsony, a számítások elvégzése előtt egységesítettük a skálák polaritását. A sztenderdizálást az alábbi képletek segítségével végeztük el:

Ha a magasabb adat jobb:

$$x = \frac{(x - \text{Min}(x))}{(\text{Max}(x) - \text{Min}(x))} \times 100$$

Ha az alacsonyabb adat jobb:

$$x = \frac{(x - \text{Max}(x))}{(\text{Min}(x) - \text{Max}(x))} \times 100$$

Az egyes alindexek pontszámait az indikátorok (súlyozott) átlaga, az összesített Megatrend Index pontszámait pedig az alindexek átlaga adta. Indexünkben csak hosszú idősoros, illetve maximum háromévente frissülő adatbázisokat használtunk. Forrásként az *Eurostat*, valamint az *OECD* nyilvános idősorai szolgáltak.

Negyedik, 2024-es beszámolóink az egyes területeken elérhető legutolsó adatok alapján készült. **A Megatrend Index a következő években is a legfrissebb adatokra fog támaszkodni.**

10. VÁLTOZÓK

Alindex	Változó
Okos ország	a közoktatásra (alap- és középfokú) fordított kiadások aránya a GDP-hez viszonyítva
Okos ország	a teljes oktatási rendszerre fordított kiadások aránya a GDP-hez viszonyítva
Okos ország	az 55 év feletti tanárok aránya a tanári karon belül a közoktatásban
Okos ország	az egy tanárra jutó tanulók száma a közoktatásban
Okos ország	a középfokúnál alacsonyabb végzettséget szerettek aránya a 25–64 éves népességben
Okos ország	a felnőttoktatásban az elmúlt 12 hónapban részt vettek aránya a 25–64 éves népességben belül
Okos ország	a PISA-felmérésben olvasásból elégséges szintet el nem érők aránya
Okos ország	a PISA-felmérésben matematikából elégséges szintet el nem érők aránya
Okos ország	a PISA-felmérésben természettudományból elégséges szintet el nem érők aránya
Okos ország	a felsőfokú végzettséget szerettek aránya a 25–34 éves népességben
Okos ország	a 18–24 éves lakosságból legalább középfokú végzettséget nem szerzett és már nem tanuló fiatalok aránya
Digitalizáció	szélessávú (akár vezetékes, akár mobil) interneteléréssel rendelkezők aránya a háztartások körében
Digitalizáció	az alapszintű vagy annál jobb digitális felkészültséggel rendelkezők aránya a lakosságon belül (18 számítógépes művelet használata alapján kapott pontszám szerinti besorolás)
Digitalizáció	a munkájukhoz internethozzáféréssel rendelkező számítógépet használók aránya az összes alkalmazott körében
Digitalizáció	a megelőző 12 hónap során valamilyen online tanfolyamot elvégzettek aránya a lakosságon belül
Digitalizáció	internetet használók aránya a lakosságon belül
Digitalizáció	a valamilyen online vásárlást végzők aránya a lakosságon belül
Digitalizáció	a valamilyen elektronikus banki szolgáltatást igénybe vevők aránya a lakosságon belül

Tiszta ország	a szennyvíztisztításba bekapcsolt háztartások aránya az összes háztartáshoz viszonyítva
Tiszta ország	a háztartási csomagolási hulladékból az újrahasznosított mennyiség aránya
Tiszta ország	a kommunális hulladékból feldolgozott (nem égetőbe vagy lerakóba kerülő) mennyiség aránya
Tiszta ország	körforgásos gazdaságba visszavezetett anyagok aránya a vásárlóerő-paritáson mért GDP-re vetítve
Tiszta ország	az otthonában zajterhelésnek kitett lakosság aránya
Tiszta ország	az éves szinten egy lakosra jutó kommunális hulladék mennyisége (kilogramm)
Tiszta ország	a megújuló energiák aránya a teljes energiafogyasztásból
Tiszta ország	a teljes mezőgazdasági művelésbe vont területből azon rész aránya, ahol organikus művelést folytatnak
Tiszta ország	az egy főre eső üvegházhatású gázok (pl. szén-dioxid, metán) mennyisége (tonna)
Tiszta ország	nitrogénműtrágya-használat a gabona termesztésbe bevont földterületekre vetítve (tonna/1000 ha)
Tiszta ország	a megújuló energia aránya az áramfogyasztásból
Egészségügy	a 65 éves korban várható, egészségben eltöltendő évek száma
Egészségügy	a magukat jó vagy nagyon jó egészségi állapotban érzők aránya a 16 éven felüli népesség körében
Egészségügy	az alkoholfogyasztás tiszta szeszben mért, egy főre vetített értéke
Egészségügy	a rendszeresen dohányzók aránya a 15 éven felüli népesség körében
Egészségügy	a megelőzhető betegségekben elhunytak száma a 75 év alatti népességben belül, 100 000 főre vetítve
Társadalmi kohézió	az öngyilkosságok éves száma 100 000 lakosra vetítve
Társadalmi kohézió	a jövedelemegyenlőtlenség mértéke az adózás és az állami juttatások beszámítása után
Társadalmi kohézió	az egyszülős háztartásokban élő 18 év alatti gyermekek aránya
Társadalmi kohézió	azoknak a 15 év alatti gyermekeknek az aránya, akik olyan háztartásban élnek, ahol nincs aktív kereső
Társadalmi kohézió	a súlyos bűncselekmények elterjedtsége, a 100 000 főre jutó rablások számával mérve
Társadalmi kohézió	a munkaerőpiacról kimaradók aránya (a 15–29 éves korú lakosságból azoknak az aránya, aki – bár képesek lennének és akarnának is – nem dolgoznak és nem tanulnak)
Társadalmi kohézió	100 házasságkötésre jutó válások száma
Társadalmi kohézió	az 1000 főre jutó gyermekszülések száma a 20 évesnél fiatalabb nők körében

RÓLUNK

Az Egyensúly Intézet jövőorientált szellemi műhely, amely hazánk számára készít jövőképeket, szakmai javaslatokat. Kidolgozni az ország politikai, gazdasági és kulturális jövőképét, szilárd szellemi alapot teremteni a magyarok felemelkedéséhez – a gyorsan változó 21. században az Egyensúly Intézet ezt tekinti egy agytröszt legfontosabb feladatának.

Olyan témákról gondolkodunk, amelyekről kevesebb szó esik a nyilvánosságban, mint kellene. Ilyen téma a robotizáció és az átalakuló munkaerőpiac, levegőnk és folyóvizeink tisztasága, a nemzeti öntudat és a közösségek szerepe egy ország életében, az oktatás jövője, az ország gazdasági kitérés pontjai vagy a megváltozó világrend.

Az Egyensúly Intézet állandó kutatói csapata és tanácsadói testülete közgazdászokból, szociológusokból, politikai elemzőkből, klímaszakértőkből, külpolitikai szakértőkből áll. Sokszínű és magasan képzett, professzionális csapatunk széles körű tapasztalatokkal rendelkezik az akadémiai kutatás és az alkalmazott tudomány területéről egyaránt.

SZAKÉRTŐINK

BOROS TAMÁS

Igazgató és társalapító

Az Egyensúly Intézet igazgatója és társalapítója. Az egyik vezető európai agytröszt, a brüsszeli székhelyű Foundation for European Progressive Studies (FEPS) tudományos tanácsának tagja. A Policy Solutions elemző- és tanácsadó intézet korábbi társtulajdonosa és -igazgatója. Rendszeres vendége volt politikai elemző műsoroknak, gyakran nyilatkozik vezető nemzetközi médiumoknak. Korábban szakértőként dolgozott az Európai Bizottságban és a Magyar Köztársaság Külügyminisztériumában. Kutatási területe a magyar és az európai uniós politikai kommunikáció, illetve a populizmus.

FILIPPOV GÁBOR

Kutatási igazgató

Az Egyensúly Intézet kutatási igazgatója. Korábban országgyűlési szakértőként, majd a Magyar Progresszív Intézet politikai elemzőjeként és vezető elemzőjeként dolgozott. Elemzései, kommentárjai számos hazai és külföldi sajtótermékben megjelentek, televíziós és rádiós műsorok gyakori vendége. Kutatási területe az európai, valamint a magyar szélsőjobboldal, az antiszemitizmus és az iszlamofóbia története és jelene, illetve a modern autokráciák működése.

KOZÁK ÁKOS

Üzleti kapcsolatokért felelős igazgató és társalapító

Az Egyensúly Intézet üzleti kapcsolatokért felelős igazgatója és társalapítója. Korábban közel harminc éven keresztül a GfK Hungaria Piackutató igazgatója volt. A Magyar Marketing Szövetség korábbi elnöke. A Budapesti Gazdasági Egyetem korábbi docense, jelenleg a Kibergazdaság-kutató Központ tudományos munkatársa. Számos felsőfokú piackutatási tananyag szerzője, illetve társszerzője. 2008-ban Klauzál Gábor-díjat kapott. Szakterülete a jövőkutatás és a fogyasztói tanulmányok. PhD-fokozatát fogyasztásszociológiából szerezte.

MAREK BERTRAM

Elemző

Az Egyensúly Intézet elemzője, politikai pszichológus. Az ELTE-n politológia BA-t, a BME-n kommunikáció és médiatudomány MA-t, a University of Kent-en pedig politikai pszichológia MSc-t végzett. Jelenleg az ELTE PPK PhD hallgatója és Friedrich Ebert Stiftung korábbi ösztöndíjasa. Kutatási témája a nosztalgia és a rendszerkritika kapcsolata. Kommunikációt, statisztikát és módszertant oktat az ELTE-n.

CSERNUS DÓRA

Klíma- és környezetpolitikai igazgató

Az Egyensúly Intézet klíma- és környezetpolitikai igazgatója. Tanácsadóként dolgozott a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumban, a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának Hivatalában és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumban, ahol Magyarország álláspontját képviselte különböző EU, ENSZ és OECD fórumokon. Később a Klímapolitika Kutató és Tanácsadó Kft. nemzetközi fejlesztésekért felelős igazgatójaként, majd független környezet- és klímapolitikai szakértőként kamatoztatta tudását. Fő szakterülete a klímapolitika, a levegőtisztaság-védelem és a vízvédelem.

Egyensúly Intézet

Cím: **H-1026 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 73.**
Telefon: **+36 1 249 5238**

Honlap: **www.eib.hu**
E-mail: **info@eib.hu**

Facebook

LinkedIn

